

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Zemljiški davek.

Poslanci „Slovenskega kluba“ so v državnem zboru storili polno svojo dolžnost. Vložili so skupaj celo vrsto pre dlogov, ki merijo na to, izboljšati gmotni položaj našega kmeta in delavca. Zemljiški davek je krivično uravnan. Toba je preuredba. V to meri sledeči predlog naših poslancev:

„S postavama od 24. maja 1869, drž. zak. št. 88. in od 12. julija 1896, drž. zak. št. 121, se je izdelala za avstrijskega kmetovalca usodepolna uravnavna zemljiškega davka. Skupni znesek zemljiškega davka znaša od l. 1896 okroglo 70 mil. kron, kateri se enakomerno razdeli v razmerju določenega čistega dobička davku podvrženih objektov na posamezna zemljišča, na kateri način izide potem po odbitku, v takozvanem finančnem načrtu k postavi od 25. avg. 1896. drž. zak. št. 220, osnovanih odpuštov (15% individualnega predpisa davkov), plačilna davčna dolžnost.

Podlago za odmero davkov tvori torej srednji čisti dobiček parcele, takozvani katastralni čisti dobiček, t. j. po odbitku vseh gospodarskih stroškov od takozvanega srovega donosa preostali prebitok, kateri bi se mogel pozneje doseči od obdelanih zemljišč.

Ustanovitev tega, ne samo za določanje zemljiškega davka, temveč tudi za odmerjenje dolžnosti premoženjskega prenosa, merodajnega čistega donosa se je izvršila po katastralni cenitvi, katera razpada v takozvano precenitev in razvrstitev.

Pri precenitvi zemljiškega donosa se je preiskal vzrok različnosti donosa zemljiških kosov v posameznih cenilnih okrajih — kateri se ujema po večini s političnimi okrajji, na kar so se razdelile posamezne vrste obdelanih zemljišč v 8 razredov. Za vsak tak razred vsake vrste obdelanih zemljišč se je izvršil srednji čisti donos vsakega orala oziroma vsakega ha., in se je skupaj sestavil v enem posebnem ceniku, takozvanem razredovalnem ceniku. Razvrstitev je pa obstojala v uvrstitvi vsakega zemljiškega

kosa v pristojni razred dolične vrste obdelovanih zemljišč.

Ta na omenjeni način izšli čisti donos vsakega obdelanega kosa zemljišč je dal nato čisti donos vsake parcele, čezraje se na površino zemljiškega kosa.

Ker pri ustanovitvi posameznih cenilnih postavkov, oziroma čistega donosa ni bila predpisana nobena posebna vrsta računanja in so bili dani cenilnim organom samo potrebni in negotovi pripomočki na razpolago, kakor tudi z ozirom na to, da so bile cenilne komisije popolnoma pod vplivom vlade, ne more l. 1869. ustanovljeni in l. 1896. samo deloma popravljeni katastralni čisti dobiček nikakor odgovarjati v resnici doseženemu čistemu dobičku.

Kar se tiče srednjega čistega dobička od zemljišč, se mora kot neovrgljiva resnica pribiti, da svojedčasno kot podlaga odmere trajno odločeni čisti dobiček današnjim gospodarskim razmeram nikakor ne odgovarja, temveč da ne vrže zemljišče po odbitku skupnih gospodarskih stroškov ne samo nikakega čistega dobička, temveč da je gospodarstvo na malem ali srednjem kmečkem posestvu vezano z gotovo izgubo. Kajti gospodarski stroški, kateri so bili leta 1869 dosti manjši, so danes vsled vedno naraščajočih plačilnih razmer pri gospodarskih delavcih tako narastli, da je v mnogih slučajih bolje za kmeta, če opusti gospodarstvo na svojem posestvu ter gre za navadnega delavca.

Pri tem najde dosti boljši kruh, nego isti, kateri je samo na dobiček svojega posestva navezan. Na drugi strani se mora omeniti, da so povprečne cene poljskih pridelkov vsled za poljedelstvo neugodno sklenjenih trgovskih pogodb pod pelovico prvotno cene padle; ker se dalje naše današnje poljedelstvo postavodajstvo na hipotekarna bremena, lego zemljišč in gospodarski način popolnoma nič ne ozira, je lahko umljivo, da kmečki stan sili vedno bolj in bolj na preustrojitev zemljiških davkov.

V zadnjih desetletjih se je skrbelo za blagor vseh drugih stanov, samo za kmeta se ni nič storilo, temveč ga pušča

vlada brez usmiljenja propadati pod pritiskom neznosne teže davkov.

Ali ne uvidi avstrijska vlada, da leze kmečki stan, kateri bi moral biti državi glavna podpora, v vedno večje dolgove, ker ni v stanu si pridobiti pri gospodarstvu svojega zemljišča za se in za svoje vsaj minimalnega živeža in je prisiljen delati za poplačilo gospodarskih stroškov in v poplačilo neopravičeno visoke zemljiščne dače leto na leto nove dolgove.

Da se bremena dolgov kmečkemu stanu v zadnjih letih vedno večajo, je vendar statistično dokazano!

Ali je čudno, če kmet nad svojim gospodarskim položajem obupava, ko vidi, čeravno kot trpinčena živina od 4. zjutraj do pozne noči neprenehoma dela, da si pri tem komaj toliko pridela, da more sebe in svojo družino vsaj za silo preživiti.

In od takega poljedelca si drzne še država tirjati davke, katere poplača le s tem, da si nakopje novih dolgov. Ni li to izsesavanje v skrajni stiski?!

Vlada bode torej imela na vesti pogin kmečkemu stanu, če ne uvede nemudoma na pravičnih načelih temeljujočo preosnovo zemljiških davkov.

Podpisani stavijo torej prelog: Visoka zbornica naj sklene: Vlada se pozivlja, da predloži visoki zbornici načrt o uravnavi zemljiških davkov, v katerem tvori resnično doseženi čisti dobiček podlago pri odmerjanju davkov, ki se dalje ozira na hipotekarna bremena, lego zemljiških kosov, in na način gospodarjenja.

Krepke besede, ki so v starem parlamentu bile redke. Bog daj poslancem našim moči, da bodo započeto delo izvršili v blagor svojih volilcev in zupanje volilcev jim je gotovo!

Državni zbor.

V torek dne 22. julija se je vršila definitivna volitev predsedstva državnega zbora. Za predsednika je bil s 311 glasovi izvoljen dr. Weisskirchner, za

podpredsednika Čeh dr. Začek in Poljak dr. Starczyński. V sredo 23. julija je zbornica sklenila, naj se spremeni melioracijski zakon, ter naj se dajo večje vsote za podpore kmečkemu stanu. Dr. Šusteršič je predlagal v imenu legitimacijskega odseka, naj zbornica odobri volitve poslancev, proti katerim ni bilo pritožbe. Sprejeto.

Zadnja točka je bila poročilo o mnogoterih najnih predlogih za državne podpore vsled toče, povodnji in drugih uim. Za letosje vlada v ta namen odločila tri milijone kron. Ker pa je na milijone škode po raznih deželah, zato je vlada že v odseku obljubila, da hoče po potrebi uporabiti višji kredit.

Glavni govornik v tej točki je bil štajerski slovenski poslanec Roškarc. Treba je poudariti, da se je prvo zasedanje nove zbornice zaključilo z lepim govorom slovenskega krščanskega kmeta. S tem je bilo zasedanje zaključeno.

„Slovenski klub“ na delu.

Na kratko naj označimo predloge in interpelacije „Slovenskega kluba“. — Vložil se je predlog, naj imajo državni uslužbenci na železnici iste olajšave ko uradniki.

Ker je zemljiški davek previsok in neprimeren, je vložil „Slovenski klub“ predlog, naj se zemljiški davek pravično preuredi in določi po čistem dohodku.

Nadalje je bil stavljen od naših poslancev predlog, naj se uravna in zniža osebni dohodninski davek v smislu kmečkih zahtev.

Predlagali so nadalje, naj se Idriza zveže z železnico.

Predlagali so tudi, naj se izboljšajo razmere pisarniškim oficijantom.

V torek in sredo je imela sejo tudi gosposka zbornica.

Novice.

Gregorčičeve pesmi. — Ker izide nov zvezek Gregorčičevih pesmi, zato prosimo vse pokojnikove znance in pri-

niso ga našli več, ker ni isto „pozemska sreča“ in „Pax Dei“. Išče dandanes družba nadljudi in išče popolnosti, ustvarjajoč z nervozno težnjo fantome napuha materije, fantazije, ob njih se navdaja z vrasčami v „humaniteto prostosti“ in pada, pada, gine, mre... In moč, in volja, in luč? Nikjer, nikod. In vera in ljubav? Nikjer, nikod! In sreča in plodovi? Zablode, zmešnjave, obup! Izumreti morajo polagoma še več optimisti dokler iščejo v sebi svoj vzrok, dokler niso zapisali v svoj spomin besed slovenskega kronista: para prah i dum! In le Bog je velik in le On je mogočen in le On je začetnik vsega. Pozdravljeni! Pozdravljeni Vi, ki ste stopili preko ograje v odmerjene Vam prostore, da delate in se borite in trpite. To in pohod v gosti, to je samo korak v mračno, hladno zidovje katedrale. In mir je v nji in nikjer, nikjer ni na svetu toliko sreče ko tu in dasi so daleč šumi akordi življenja, ki poraja slasti a tudi preliva kri in solze in so njegove trofeje izgubljena in strta sra. Pozdravljeni! So moja last težki trudi in težke skrbi

in brezupno je včasih življenje mojih načrtov in dnevov minulih sence se vlačijo za menoj. Samotni in nesigurni so vsi poti moti moji. So temni pogledi na temno bodočnost in vse lepo in vzvišeno sem skoro pozabil v stran od matere, daleč od bratov, ločen od domovja, sam in nikomur drag in znan, odkar smo se ločili...

Pozdravljeni! Svoj skromni glas pošiljam do oltarjev, ki bodo inavgurirali Vaših sre in duš velika življenja in težka dela, ki bodo vžgala mlado moč za gigantske napore moža, in odprle oči njim ki so izbrali Luč in Resnico in Lodo oznanjevali bolnim in slepim in zapuščenim in šipkim in tudi meni človeškega življenja edini pravi namen: Boga!

Pozdravljeni! Ki prihajate z oljko mira in ste izbrani mnogim v izgled, vsem v pomoč, pozdravljeni mladi po letih, veliki po sigurnosti misli nezmotljivi v upih in nadah ki jih stavite Vanj! On Vas spremlja in ohrani! Pozdravljeni!

I. V. M o h o r o v.

LISTEK.

Novomašnikom pozdrav.

(Svojim sošolcem.)

Pozdravljeni! So moja last težki trudi in težke skrbi in brezupno je včasih življenje mojih načrtov, in dnevov minulih sence se vlačijo za menoj. Samotni in nesigurni so vsi poti moji. So temni pogledi na temno bodočnost in vse lepo in vzvišeno sem skoro pozabil o stran od matere, daleč od bratov, ločen od domovja, sam ni komur drag in znan. Odkar smo se ločili... Kakor da sem bil odšel v pozni uri, ko so čakale devojke modre Ženina; nekatere iz med njih pa so bile odšle in so zamudile njegov prihod. Odkar smo se ločili mislim na nje in nase in na Vas in velik je moj strah, moj dvom... Pozdravljeni...

Srečen, ki je dohodil pot od prai materinskih do moža stoječega v življenja dolnu. Srečen, ki je položil temelj blago-

stanja in moči in gleda za seboj prvih pogojev udejstvujoci kip, blagor mu, ki je dozorel v ognju zatajevanja in boli in je oko njegovo liki orlovo čisto, jasno, mirno in pegumno. To ste Vi!

Srečen ki je sejal in že vidi setve idoč v klasje, in je zidal in vidi dogotvljeno spalnico, kjer bo vsnul, in je hodil in stopa pod večer v senco da odpočije. To ste Vi!

Zakaj največe zlo in dobro je mladost in življenje mladih, kapital ki ž njim nerazsodni razsipno živi in v starosti mre brez moči in brez obresti in kapitala. Modri pa je šel in ga je naložil in mu je donesol obilega naraščaja. To ste Vi!

Razni so poti do ciljev a malo jih je gotovih, še manj jih je, ki so prišli po ovinkih na pot ki je edini in pravi, zakaj tudi luč pojema čim večja je razdalja in čim več je želj in teženj v srcu tem slabša, tem manjša je želja, ena „najvišja, želja po popolnosti in sorodstvu božanstva. Zapisano je bilo v vseh srcih: Bog, a mnogi so iskali in

J. ZORNIK, GORICA

Gosposka ulica št. 10.

priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega blaga, kakor: perilo za gospode, raznovrstne pletenine, jägersrajce, nogavice, rokavice, najlepša izber: nakita za ženske obleke, čipk, trakov, svil, pasov, šerp, čipkastih rut, predpasnikov, modercev, pajčodalov za birmance itd.

Vse potrebščine za g. šivilje in krojače.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro št. 20 Gorica, via Seminario št. 10

Olje za luč 40 kr. lit.	Olje corfü 60 kr. lit.
„ fineje 56 „ „	„ barl 60 „ „
„ boljše 56 „ „	„ luca 70 „ „
„ dalmat. 56 „ „	„ nizza 80 „ „
„ istrsko 56 „ „	„ najfn. I gl. „ „

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Anton Kustrin,

trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na čeželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmaenn-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Velika zaloga vina.

Velika zaloga vina.

Podpisani prodaja črno in belo brisko, vipavsko, furlansko in istrsko vino. Pošilja na vse kraje v sodih od 56 litrov naprej. Cene zmerne. Postrežba točna in poštena. Se priporoča.

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo 6.

Velika zaloga vina.

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
lekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, k' bor sa nove maše in godove, kolace sa birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moke, fina peciva, fina vina in likerje po zmerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljice ne prekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Izkaz

dohodkov in stroškov občine Grahovo.

Leto	skupna	davčna občina													
		Grahovo		Podbrdo		Stržišče		Obloke		Nem. Rut		Grahovo		Kneža	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
1902	dohodkov	4321	46	2312	65	1586	69	1671	01	2182	93	2013	45	2531	90
	stroškov	4321	46	1743	37	1124	08	903	11	1848	18	1645	73	3804	93
	gotovine dolga	183	80	569	28	462	01	768	96	334	75	367	72		1273
1903	dohodkov	5953	19	5357	05	1016	04	1824	77	929	01	2911	90	1670	13
	stroškov	5953	19	2315	40	1451	09	1241	56	1002	58	1624	65	3661	43
	gotovine dolga	4094	17	3041	63			583	21			1287	36		1991
1904	dohodkov	11833	26	12752	58	2354	82	5126	25	2065	26	8211	99	5783	01
	stroškov	11833	26	7241	58	2604	01	2401	24	2406	23	3853	45	7879	27
	gotovine dolga	1966	22	5511		249	99	3665	01	340	97	4357	64		2096
1905	dohodkov	9510	92	13023	56	1970	14	7270	46	1754	77	11188	20	4022	29
	stroškov	9510	92	9960	10	1832	16	2581	10	2158	70	3403	38	6104	85
	gotovine dolga	1140	43	3063	45	137	98	4689	36			7784	82		2081
1906	dohodkov	7417	48	8818	55	1747	32	6804	73	1759	71	11835	17	2851	47
	stroškov	7417	48	4241	13	1871	97	1257	56	1872	92	5159	46	5589	67
	gotovine dolga	3054	06	4377	42	124	65	5547	56			6675	71		2738

Županstvo Grahovo.

Tajnik:

Anton Mauri.

Župan:

Jožef Golob.

ZABVALA

Podpisano cerkveno oskrbništvoo se prav srčno in udano zahvaljuje Prezvziženemu knezo-nadžkofu za posvečenje zvonov, blagorodnemu gospodu postajenačelniku državnega kolodvora v Gorici, kateri nam je dal na razpolago prostor za posvečenje, in nsem drugim dobrotnikom, kateri so se trudili za posvečenje zvonov.

Cerkveno oskrbništvoo na Št. Viski gori
dne 28. julija 1907.

Hôtel

pri zlatem jelenu
v Gorici.

Ugodna lega sredi trgovskega dela mesta. Nad 40 na novo opremljenih sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, obširen vrt, veranda, klubove sobe, keglišče. — Izborna kuhinja. — Plzensko in Puntigamsko pivo. — Raznovrstna namizna vina in v butelkah. — Za prečastito duhovščino soba separata zmiraj na razpolago.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča
udani

A. Dekleva.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905
na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih
100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907

na menice po 6%, na vknjižbo po 5 1/2%

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 od sto.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaze s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!